

چه شکلی؟

تأثیر الگوها در زندگی انسان

حسین امینی پویا

معرفی فرموده است:

«مسلمانی برای شما در زندگی، رسول خدا الگوی نیکو و مناسبی

است.» [حزاب: ۲۱]

ببینید امام علی (ع) این آیه را چه خوب تفسیر کرده است:

«... به پیامبر نیکو نهاد و پاک سرشت خود - که درود خدا

بر او و آتش باد - اقتداکن که او بهترین مقتداست. ... بدان

که محبوبترین بندگان نزد خدا کسی است که از پیامبر خدا

پیروی کند و از پی او رود. ... رسول خدا خوردنش اندک و

به قدر ضرورت بود به این دنیا حتی به گوشه چشمی هم

ننگریست، پهلوهایش از همه مردم لاغرتر بود و شکمش از

همه خالی تر... می دانست که خدای سبحان چه چیز را دشمن

می دارد تا او نیز آن را دشمن دارد یا چه چیز را حقیر می شمرد

تا او نیز حقیرش شمارد و چه چیز را خرد و بی مقدار می داند تا

او نیز بی مقدار داند... اگر چیزی را که خدا و رسولش دشمن

داشته اند دوست انگاریم یا چیزی را که خدا و پیامبر (ص) آن

را حقیر شمرده اند، بزرگ پنداریم برای سرکشی از فرمان خدا

و مخالفت با او همین ما را پس ... چه قدر خدا را بر ما منت

است که نعمت وجود محمد - درود خدا بر او و بر آتش باد -

را به ما عطا نموده. پیشرویی که از پی او می رویم و پیشوایی که

پای بر جای پای او می نهیم.» (نهج البلاغه، ج ۱۵۹، ترجمه عبدالمحمد آیتی)

چه خوب است با کتاب هایی که اخلاق و منش بزرگ و سیره

پاک پیامبر (ص) را معرفی کرده اند، انس بگیریم و با اخلاق

خدایی او آشنا شویم و در حد توان بکوشیم چون او و در پی

او قدم برداریم.

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ [حزاب: ۲۱]

اگر از بدخطی رنج ببرید و بخواهید خطی خوش داشته باشید،

چه می کنید؟ غیر از این است که سراغ استاد خوش نویسی

می روید و از او می آموزید یعنی از او سرمشق می گیرید و

سعی می کنید چون او بنویسید و این کار را مدت ها ادامه

می دهید تا با تمرین به تدریج خوش خط شوید. شاید هم دفتر

خطی می خرید و طبق سرمشق های زیبای سر صفحه ها تا پایین

صفحه می نویسید و تمرین می کنید. یا نه کتاب آموزش خطی

را تهیه می کنید و با دقت شدن به خط استادان این هنر، سعی

می کنید با تمرین، مثل آن ها بنویسید. می بینید که در همه این

موارد با الگوگیری سرو کار دارید.

حال اگر بخواهید خیاط خوبی بشوید، چه می کنید؟ در

آموزشگاه خیاطی اسم می نویسید تا تحت تعلیم استادی،

آموزش ببینید و بعد از آموختن مقدمات، سعی می کنید چون

او خیاطی کنید. یعنی پارچه ها را طبق الگوی مناسبی که او در

اختیار تان می گذارد برش می دهید و به همین ترتیب با تمرین

در این کار در خیاطی خبره می شوید یا ... این مثال ها نمونه های

اندکی از الگوپذیری ما انسان هاست. ما بسیاری از کارهایمان

را با این شیوه آموخته ایم؛ یعنی با پیروی و الگوگیری از دیگران.

الگو برداری در رفتار به نوعی یادگیری گفته می شود که در آن

انسان در نتیجه مشاهده رفتار الگوی خویش، رفتارش را تغییر

می دهد.

البته الگو می تواند خوب باشد یا بد و این جاست که باید به

انتخاب دست بزیم. حال برای زندگی مؤمنانه و اخلاقی از

کدام الگو باید پیروی کنیم؟ خدا در این الگوی مناسب را